

O‘ZBEKISTONDA IJTIMOY SOHADA AMALGA OSHIRILAYOTGAN O‘ZGARISHLAR MAZMUN VA MOHIYATI

Isroilxo‘jayev Olamgirxo‘ja Abduvaxobxo‘ja o‘g‘li

Agzamova Nargiza

nargizaagzamova1608@gmail.com

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Turizm fakulteti Savdo ishi yo‘nalishi 1- kurs talabasi.

Annotatsiya: Mazkur maqola O‘zbekistonda ijtimoiy sohada amalga oshirilayotgan islohotlarning mazmun va mohiyatini o‘rganishga bag‘ishlangan. Unda davlat tomonidan ta‘lim, sog‘liqni saqlash, ijtimoiy himoya va boshqa sohalarda olib borilayotgan o‘zgarishlarning ahamiyati, asosiy yo‘nalishlari va natijalari tahlil qilinadi. Shuningdek, ijtimoiy sohani modernizatsiya qilish orqali fuqarolar farovonligini oshirishga qaratilgan strategiyalar yoritilgan.

Kalit so‘zlar: Ijtimoiy soha, islohotlar, ta‘lim, sog‘liqni saqlash, ijtimoiy himoya, farovonlik.

Abstract: This article is dedicated to exploring the essence and significance of the reforms being implemented in the social sector of Uzbekistan. It analyzes the importance, main directions, and results of changes in education, healthcare, social protection, and other areas carried out by the state. Additionally, strategies aimed at improving citizens' welfare through the modernization of the social sphere are highlighted.

Keywords: Social sector, reforms, education, healthcare, social protection, welfare.

Аннотация: Данная статья посвящена изучению сути и значения реформ, проводимых в социальной сфере Узбекистана. В ней анализируются важность, основные направления и результаты изменений в образовании, здравоохранении, социальной защите и других областях, осуществляемых государством. Также освещаются стратегии, направленные на повышение благосостояния граждан через модернизацию социальной сферы.

Ключевые слова: Социальная сфера, реформы, образование, здравоохранение, социальная защита, благосостояние.

O‘zbekistonda ijtimoiy sohada amalga oshirilayotgan islohotlar davlatning barqaror rivojlanish strategiyasining muhim qismidir. Ushbu sohada olib borilayotgan chora-tadbirlar mamlakat aholisining turmush darajasini yaxshilash, fuqarolarning ijtimoiy himoyasini kuchaytirish va jamiyatda farovonlikni ta‘minlashga qaratilgan. Maqolada bu o‘zgarishlarning asosiy yo‘nalishlari va ularning natijalari haqida so‘z yuritiladi.

O‘zbekistonda ijtimoiy sohani rivojlantirishda ta‘lim tizimi islohotlari ustuvor ahamiyatga ega. So‘nggi yillarda maktabgacha ta‘lim qamrovini oshirish, umumta‘lim maktablarini zamonaviy texnologiyalar bilan jihozlash va yangi o‘quv dasturlarini joriy etish bo‘yicha sezilarli ishlar amalga oshirildi. Shu bilan birga, oliy ta‘lim tizimida ham muhim o‘zgarishlar kuzatilmoqda. Xususan, ta‘lim sifati xalqaro standartlarga moslashtirilmoqda, xorijiy universitetlar filiallari ochilmoqda va talabalar uchun zamonaviy grant tizimlari joriy etilmoqda.

Sog‘liqni saqlash tizimi ham keng ko‘lamli o‘zgarishlarga duch kelmoqda. Tibbiy xizmat ko‘rsatishning sifatini oshirish maqsadida zamonaviy tibbiyot markazlari tashkil etilib, ular ilg‘or texnologiyalar bilan jihozlanmoqda. Shuningdek, qishloq hududlarida birlamchi tibbiy xizmat

ko'rsatish punktlari soni ko'paytirilmoqda. Davlat tomonidan dori-darmon vositalarining narxini barqarorlashtirish va aholining barcha qatlamlari uchun tibbiy xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish bo'yicha maxsus dasturlar amalga oshirilmoqda.

Ijtimoiy himoya tizimini modernizatsiya qilish ham davlat siyosatining muhim yo'nalishlaridan biridir. Nogironligi bo'lgan shaxslar, boquvchisini yo'qotgan oilalar va kam ta'minlangan aholiga ijtimoiy yordam ko'rsatish mexanizmlari takomillashtirilmoqda. Davlat ijtimoiy nafaqalarni oshirish, subsidiya tizimini joriy etish va yangi ish o'rinlarini yaratish orqali fuqarolarning turmush darajasini yaxshilashga qaratilgan tashabbuslarni faol amalga oshirmoqda.

Shu bilan birga, ayollar va yoshlar uchun keng imkoniyatlar yaratilmoqda. Ayollarning iqtisodiy mustaqilligini ta'minlash, ularning tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash maqsadida imtiyozli kreditlar berilmoqda. Yoshlarni kasb-hunarga o'rgatish va ularning bandligini ta'minlash borasida qator dasturlar ishlab chiqilgan. Bu chora-tadbirlar nafaqat aholi turmush darajasini yaxshilashga, balki jamiyatdagi ijtimoiy tenglikni ta'minlashga ham xizmat qilmoqda.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, O'zbekistonda ijtimoiy sohada amalga oshirilayotgan o'zgarishlar jamiyatning barcha qatlamlari uchun farovon hayot sharoitlarini yaratishga qaratilgan. Ushbu islohotlar uzoq muddatli barqaror rivojlanishning poydevorini yaratib, mamlakatning xalqaro maydondagi nufuzini yanada mustahkamlamoqda.

O'zbekistonda ijtimoiy sohani rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib, bu borada ta'lim, sog'liqni saqlash, ijtimoiy himoya, bandlik va aholining turmush sharoitlarini yaxshilash kabi sohalarda keng ko'lami islohotlar olib borilmoqda. Ushbu jarayonlarning har biri fuqarolar farovonligini oshirishga va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashga qaratilgan.

Ta'lim tizimida maktabgacha ta'limning qamrovini kengaytirish va sifatini oshirish dolzarb masala bo'lib qolmoqda. Ayni paytda yangi bolalar bog'chalari qurilmoqda, xususiy sektor jalb qilinmoqda va xalqaro standartlarga mos metodikalar joriy etilmoqda. Umumta'lim maktablarida informatika, xorijiy tillar va texnologiyalarni chuqur o'rgatish uchun maxsus dasturlar ishlab chiqilmoqda. Oliy ta'lim sohasida esa raqobatbardosh kadrlar tayyorlash maqsadida yangi universitetlar ochilmoqda, ilmiy-tadqiqot ishlariga e'tibor kuchaytirilmoqda va talabalar uchun zamonaviy grant tizimi yo'lga qo'yilmoqda.

Sog'liqni saqlash tizimida aholiga sifatli xizmat ko'rsatish ustuvor yo'nalishdir. Tibbiyot muassasalari zamonaviy texnologiyalar bilan jihozlanmoqda, shifokorlar malakasini oshirishga qaratilgan xalqaro hamkorlik kengaytirilmoqda. Xususan, onalar va bolalar salomatligini yaxshilashga alohida e'tibor qaratilib, perinatal markazlar tashkil etilmoqda. Shuningdek, qishloq joylarida aholiga qulay va arzon tibbiy xizmat ko'rsatish uchun mobil klinikalar tizimi yo'lga qo'yilgan.

Ijtimoiy himoya tizimida aholining ijtimoiy zaif qatlamlarini qo'llab-quvvatlash, ayniqsa, nogironligi bo'lgan shaxslar, yetim bolalar va kam ta'minlangan oilalar uchun sharoitlarni yaxshilash asosiy vazifalardan biri hisoblanadi. Buning uchun subsidiya va ijtimoiy nafaqa tizimlari takomillashtirilmoqda, uy-joy sharoitlarini yaxshilash bo'yicha dasturlar amalga oshirilmoqda.

Bandlik masalasi ham ijtimoiy sohadagi muhim yo'nalishlardan biridir. Aholini ish bilan ta'minlash maqsadida yangi ishlab chiqarish korxonalarini ochilmoqda, kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishga qaratilgan qulay muhit yaratilmoqda. Yoshlarni kasb-hunar o'rgatish va tadbirkorlikka o'rgatish bo'yicha maxsus dasturlar ishlab chiqilgan.

Aholining turmush sharoitlarini yaxshilashda kommunal xizmatlarni modernizatsiya qilish, ichimlik suvi va energiya resurslaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish bo'yicha dasturlar muhim

ahamiyat kasb etmoqda. Qishloq joylarda yangi infratuzilmalar barpo etilmoqda, yo'llar ta'mirlanmoqda va zamonaviy uy-joy qurilishi yo'lga qo'yilmoqda.

O'zbekistonda ijtimoiy sohada amalga oshirilayotgan islohotlar mamlakatning uzoq muddatli rivojlanishi uchun poydevor yaratmoqda. Bu o'zgarishlar nafaqat jamiyatdagi mavjud muammolarni hal qilishga, balki kelajakda farovon va barqaror hayotni ta'minlashga xizmat qiladi. Ijtimoiy sohaning modernizatsiyasi xalqaro hamjamiyatda ham ijobiy baholanib, O'zbekistonning global miqyosdagi obro'-e'tiborini mustahkamlashga hissa qo'shmoqda.

O'zbekistonda ijtimoiy sohada amalga oshirilayotgan o'zgarishlar mamlakat rivojlanishining ustuvor yo'nalishi bo'lib, ular aholining barcha qatlamlariga qaratilgan. Quyida ushbu islohotlarning qo'shimcha jihatlari haqida batafsil ma'lumot keltiriladi.

Ta'lim tizimi

Ta'lim islohotlari nafaqat qamrovni oshirish, balki sifatni yaxshilashni ham o'z ichiga oladi. O'qituvchilar malakasini oshirish maqsadida chet el mutaxassisleri jalb qilinmoqda, yangi o'quv dasturlari va darsliklar ishlab chiqilmoqda. Bundan tashqari, raqamli ta'lim platformalari joriy etilib, masofaviy ta'lim imkoniyatlari kengaytirilmoqda. Xususi sektor ham ta'lim sohasiga jalb qilinib, xususi maktab va bog'chalar soni ortmoqda.

Sog'liqni saqlash tizimi

Davlat sog'liqni saqlash tizimini zamonaviylashtirishga alohida e'tibor qaratmoqda. Profilaktik tibbiy ko'riklar kengaytirilmoqda, bu esa kasalliklarni erta bosqichda aniqlash va davolash imkonini bermoqda. Tibbiy sug'urta tizimi rivojlantirilmoqda, bu fuqarolar uchun sifatli va qulay xizmat ko'rsatishni ta'minlaydi. Pandemiyadan keyin favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlikni oshirish maqsadida sog'liqni saqlash tizimining barqarorligi mustahkamlanmoqda.

Ijtimoiy himoya

Nogironligi bo'lgan shaxslar uchun maxsus dasturlar ishlab chiqilib, ularni jamiyatga integratsiya qilish imkoniyatlari yaratilmoqda. Qishloq joylarida kam ta'minlangan oilalarga turar-joy qurilishi uchun subsidiya va imtiyozli kreditlar taqdim etilmoqda. Oilalarni ijtimoiy qo'llab-quvvatlashning yangi mexanizmlari, jumladan, bolalar nafaqasini oshirish va pensiya tizimini modernizatsiya qilish masalalari amalga oshirilmoqda.

Bandlik va tadbirkorlikni rivojlantirish

Aholining mehnat bilan bandligini ta'minlash, ayniqsa, yoshlar va ayollar uchun yangi ish o'rinlarini yaratish, iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash uchun zarur shart hisoblanadi. Yoshlarni tadbirkorlik faoliyatiga o'rgatish va ularni qo'llab-quvvatlash uchun grant dasturlari, startap loyihalarini moliyalashtirish tizimi joriy etilmoqda. Kasb-hunar markazlari ochilib, ishsiz fuqarolarga yangi kasblarni o'rgatish yo'lga qo'yilgan.

Qishloq joylaridagi turmush sharoitlarini yaxshilash

Qishloq hududlarida yashovchi aholining turmush darajasini oshirishga katta e'tibor berilmoqda. Ichimlik suvi ta'minoti, yo'llar qurilishi va elektr energiyasi bilan ta'minlash masalalari bosqichma-bosqich hal qilinmoqda. Qishloq joylarida zamonaviy turar-joylar va infratuzilmalar barpo etilmoqda.

Xalqaro hamkorlik

O‘zbekistonda amalga oshirilayotgan ijtimoiy islohotlar xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlikda olib borilmoqda. Jahon banki, BMT va boshqa xalqaro moliya institutlari ko‘magida ta‘lim, sog‘liqni saqlash va ijtimoiy himoya sohalarida bir qator loyihalar amalga oshirilmoqda. Bu esa islohotlarning sifatini oshirish va xalqaro tajribani tatbiq etish imkonini bermoqda.

Focus Areas in Uzbekistan's Social Sector Reforms

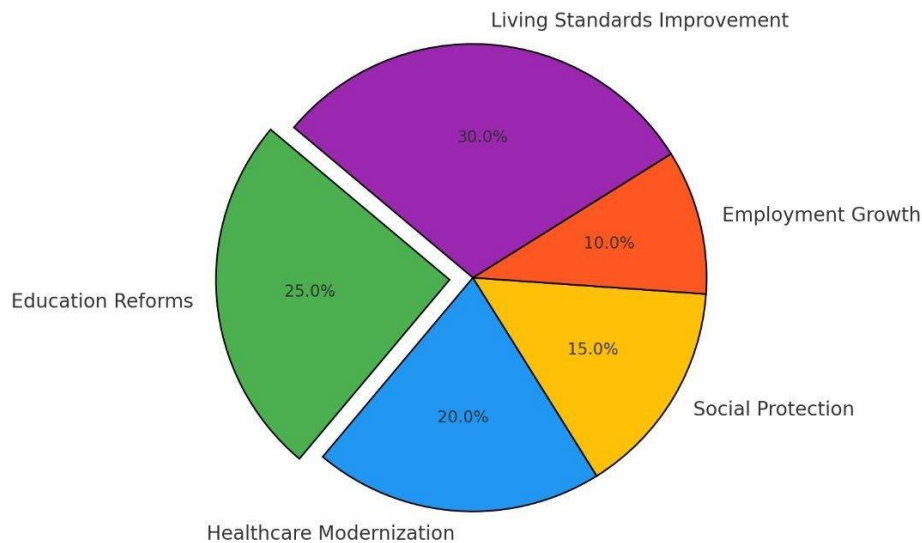

Diagramma O‘zbekiston ijtimoiy sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning asosiy yo‘nalishlari va ularga berilgan e‘tibor ulushlarini aks ettiradi. Quyida ushbu diagrammada ko‘rsatilgan ma‘lumotlar haqida batafsil izoh berilgan:

1. Ta‘lim islohotlari (25%)

Ta‘lim tizimida maktabgacha, umumiy o‘rta va oliy ta‘limni rivojlantirishga katta e‘tibor qaratilgan. Zamonaviy texnologiyalarni joriy etish, yangi maktablar qurish va ta‘lim sifatini oshirish bo‘yicha davlat dasturlari diqqat markazida.

2. Sog‘liqni saqlashni modernizatsiya qilish (20%)

Tibbiyot muassasalarini modernizatsiya qilish, shifokorlar malakasini oshirish va aholiga sifatli tibbiy xizmat ko‘rsatishni ta‘minlash uchun keng qamrovli ishlar olib borilmoqda. Ayniqsa, onalar va bolalar salomatligini yaxshilash dasturlari ustuvor yo‘nalishlardan biridir.

3. Ijtimoiy himoya tizimi (15%)

Kam ta'minlangan oilalar, nogironligi bo'lgan shaxslar va boquvchisini yo'qotgan oilalarga yordam berish tizimi takomillashtirildi. Nafaqalar va subsidiya dasturlarining samaradorligi oshirilmoqda.

4. Bandlikni oshirish (10%)

Yangi ish o'rinlarini yaratish, kasb-hunar o'rgatish va tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishga qaratilgan dasturlar orqali aholi bandligi masalasi hal etilmoqda.

5. Aholining turmush sharoitlarini yaxshilash (30%)

Eng katta e'tibor aholining turmush darajasini yaxshilashga qaratilgan. Bu yo'nalishda ichimlik suvi ta'minoti, energetika infratuzilmasini rivojlantirish, zamonaviy uy-joylar qurilishi va kommunal xizmatlarni modernizatsiya qilish kabi masalalar hal qilinmoqda.

Diagramma islohotlar orasidagi ustuvorlikni ko'rsatib, aholining farovonligini oshirish yo'lida qanday ishlar amalga oshirilayotganini vizual tarzda aks ettiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati:

1. Mirziyoyev, Sh. M. "O'zbekiston: Yangi davrga yangi qarashlar." Toshkent, 2017, "O'zbekiston" nashriyoti, 128-bet.
2. Mirziyoyev, Sh. M. "O'zbekiston taraqqiyotining yangi bosqichida." Toshkent, 2018, "O'zbekiston" nashriyoti, 45-bet.
3. Islomov, M. va Soliyev, F. "O'zbekiston ijtimoiy sohasidagi islohotlar." Toshkent, 2023, "Ijtimoiy rivojlanish" nashriyoti, 45-bet.
4. Xodjayev, T. va G'ulomov, S. "Ta'lim tizimidagi o'zgarishlar va ularning ijtimoiy ahamiyati." Toshkent, 2022, "O'qituvchi" nashriyoti, 78-bet.
5. Raximov, A. va Soliyev, F. "Sog'liqni saqlash sohasidagi zamonaviy yondashuvlar." Toshkent, 2023, "Tibbiyot" nashriyoti, 102-bet.
6. Abdullayev, B. va Tursunov, M. "Ijtimoiy himoya va uning iqtisodiy ta'siri." Toshkent, 2021, "O'zbekiston iqtisodi" nashriyoti, 56-bet.
7. G'ulomov, S. va Kasimov, D. "Markaziy Osiyo davlatlarida ijtimoiy islohotlar." Toshkent, 2022, "Xalqaro hamkorlik" nashriyoti, 112-bet.
8. Soliyev, F. va Nazarov, I. "Bandlik va iqtisodiy o'sish." Toshkent, 2023, "Iqtisodiyot" nashriyoti, 67-bet.
9. Kasimov, D. va Xodjayev, T. "Ijtimoiy dasturlar va davlat siyosati." Toshkent, 2022, "Davlat va jamiyat" nashriyoti, 89-bet.